

SKEDSMO KOMMUNE

- møtestedet på Romerike
Organisasjons- og personalavdelingen

Kommunal- og regionaldepartementet
Postboks 8112 Dep.

0032 Oslo

Deres ref:

Vår ref:
2005/4744 - 37125/2007

Saksbeh:
Hans Tore Hoff,

Dato:
21.12.2007

Høringssvar - forslag til regler som skal bidra til økt åpenhet og rolleklarhet i kommuner og fylkeskommuner mv.

Det vises til departementets høringsbrev 3. oktober då om ovennevnte.

Saken ble behandlet av Skedsmo formannskap 12. desember då (sak 07/214), som enstemmig vedtok følgende uttalelse til høringsforslagene:

Intensjonen om å øke allmennhetens tillit til kommunesektoren ved å fokusere på en høy etisk standard i kommuneloven, og styrke åpenheten, er etter Skedsmo kommunes oppfatning riktig.

Den etiske dimensjonen har i senere tid hatt et stort og særskilt fokus i kommunesektoren, noe som bl.a. har resultert i at mange kommuner har innført etiske retningslinjer, noe også Skedsmo kommune har gjort. Nye regler om varsling og forbud mot gjengjeldelse i arbeidsmiljøloven, med påfølgende (betinget) plikt til å utarbeide rutiner for varsling eller andre "tilsvarende" tiltak må også kunne ses i lys av dette fokuset på høy etisk standard i kommunesektoren. Det hører med til bildet at kommunenes virksomhet fra før er gjennomregulert på en helt annen måte enn privat virksomhet nettopp med det siktemål å sikre en saklig, forsvarlig og etisk forvaltning, ved kommuneloven, forvaltningsloven, offentlighetsloven, lov om offentlige anskaffelser, regler om offentlig støtte mv.

Etter Skedsmo kommunes oppfatning kan det på denne bakgrunn stilles spørsmål ved om det er behov for - å fastsette i lovs form - ytterligere signaler om at høy etisk standard er viktig, for slik å styrke kommunenes omdømme i befolkningen. Det kan derimot virke motsatt, at det i det hele tatt anses nødvendig å lovfeste i kommunelovens formålsbestemmelse - det selvsagte - at høy etisk standard er viktig.

Departementets forslag om at kommunens revisor skal ha samme rett til innsyn og informasjon som kommunen selv kan kreve overfor andre som er tillagt kommunal forvaltningsmyndighet eller oppgaver finansiert med kommunale midler, samt kommunens private leverandører av varer og tjenester, synes etter Skedsmo kommunes vurdering vel begrunnet. Ut i fra kontrollhensyn er det et åpenbart behov for at revisor får rett til slikt innsyn og slik informasjon.

Skedsmo kommune støtter departementets forslag om å endre bestemmelsen om habilitet i forvaltningsloven § 6 bokstav e, slik at også ledere/styremedlemmer i selskaper som er fullt ut eid av det offentlige automatisk anses inhabile til å tilrettelegge og treffe avgjørelse i forvaltningssaker som gjelder selskapet. Det er viktig å unngå at enkeltpersoner får for stor innflytelse ved en kombinasjon av styreverv mv. og verv eller tilsettingsforhold i kommunen. I dag vil habilitetsspørsmålet måtte vurderes ut i fra de skjønnsmessige reglene i forvaltningsloven § 6 annet ledd. Forslaget vil bidra til å fjerne den usikkerheten dette medfører. Det vises til at flere kommuner, deriblant Skedsmo kommune, allerede har vedtatt tilsvarende habilitetsregler.

Når det gjelder ordførervervet (og varaordfører) foreslår derimot ikke departementet noen absolutt begrensning mht. valgbarheten til styreverv i aksjeselskaper og interkommunale selskaper. Det er prinsipielt uheldig at kommunens fremste representant(er) samtidig representerer et kommunalt eid selskap, da dette kan medføre usikkert med hensyn til hvilken rolle ordføreren (varaordføreren) har ved behandlingen av kommunale saker. Siden det her dreier seg om den (ofte) eneste heltidsansatte politiker i kommunen, og det fremste vervet, er det spesielt uheldig at det i det hele tatt vil kunne reises tvil på dette punkt.

Dersom ordføreren har et styreverv vil hun videre, etter det ovennevnte forslag om endring av habilitetsregelen i forvaltningsloven § 6 bokstav e, være inhabil ved behandlingen av saker som gjelder selskapet i folkevalgte organ. At ordføreren ikke kan delta ved behandlingen av viktige saker som gjelder kommunale selskaper er etter Skedsmo kommunes syn svært uheldig. Skedsmo kommune vil på denne bakgrunn be departementet vurdere å innføre en absolutt begrensning i kommuneloven for så vidt gjelder ordfører/varaordførers valgbarhet til styreverv i interkommunale selskap og aksjeselskap.

Skedsmo kommune mener det er avgjørende at det er åpenhet og demokratisk kontroll i alle ledd av beslutningsprosessen, og at alle saker bør behandles i full offentlighet såfremt det ikke foreligger tungtveiende personlige hensyn. Skedsmo kommune støtter derfor forslaget om å innføre mulighet til å påklage prosessuelle beslutninger før endelig vedtak er fattet i saken. Hensynet til å ivareta allmennhetens tillit tilsier at det bør opprettes en særskilt adgang til å kreve lovlighetskontroll både av lukkingsvedtak og av vedtak i habilitetsspørsmål.

Skedsmo kommune er positive til at det fastsettes i forskrift at det er kommunestyret som fastsetter godtgjøringen til styrene i kommunale foretak, og at det er representantskapet som fastsetter godtgjøringen til styrene i interkommunale selskaper. Kommunen er også positiv til at det innføres forskriftsregler om at det skal gis opplysninger i regnskapet om ytelser til ledende personer i kommunale foretak og interkommunale selskaper. Dette er i tråd med vanlig praksis om offentlighet vedr. godtgjøring og lønn til folkevalgte og ansatte i kommunal forvaltning.

Skedsmo kommune er videre enig med departementet i at det ikke er grunn til å foreta endringer i kommuneloven § 42 om godtgjøring til folkevalgte, og også i at kommuneloven § 15 nr. 3 bør endres slik at denne fanger opp tilfeller av valgfusk.

Med hilsen

Hans Tore Hoff
advokat

